

Riktlinjer för hot, våld och trakasserier som riktar sig mot förtroendevalda

Fastställt av: Kommunstyrelsen

Datum: 2025-07-08

Diarienumr: 2019/229 10

För revidering ansvarar: Staben

För ev. uppföljning ansvarar: Staben

Dokumentet gäller för: Bräcke kommuns förtroendevalda

Dokumentet gäller t.o.m.: Tillsvidare

**Bräcke
kommun**

Dokumentnamn: Riktlinjer för hot, våld och trakasserier som riktar sig mot förtroendevalda

Datum: 2025-07-08

Beslutad av: Kommunstyrelsen § xx/2025

Tidigare beslut: Kommunfullmäktige § 46/2019

Innehåll

1. Inledning	3
2. Fördelning av ansvar	3
2.1 Bräcke kommun.....	3
2.2 Partierna.....	5
2.3 Säkerhetsansvarig kontaktperson i partiet	5
2.4 Samtliga förtroendevalda.....	5
3. Definitioner	5
3.1 Vissa förtroendevalda	5
3.2 Förtroendevald.....	5
3.2 Hot	5
3.3 Hatbrott.....	6
3.4 Våld	6
3.5 Trakasserier	6
3.6 Otillåten påverkan.....	6
4. Förebyggande åtgärder för vissa förtroendevalda	7
4.1 Riskanalys.....	7
4.2 Utbildning.....	8
5. Förebyggande åtgärder för samtliga förtroendevalda	8
5.1 Säkerhetskontroll	9
6. Åtgärder vid incidenter	9
6.1 Generella akutåtgärder.....	9
6.2 Omedelbara åtgärder.....	10
6.3 Polisanmälan.....	10
6.4 Stöd i rättsprocessen	11
6.5 Skydd för hotade.....	11
6.6 Viktiga telefonnummer.....	11
6.7 Kom ihåg - När en incident har ägt rum.....	12
6.8 Återkoppling till den utsatte	12
7. Revidering och utvärdering.....	12

Dokumentnamn: Riktlinjer för hot, våld och trakasserier som riktar sig mot förtroendevalda

Datum: 2025-07-08

Beslutad av: Kommunstyrelsen § xx/2025

Tidigare beslut: Kommunfullmäktige § 46/2019

1. Inledning

Bräcke kommun är en politiskt styrd organisation och därmed har kommunen ett särskilt ansvar att värna de demokratiska värden som utgör grunden för kommunens verksamhet. Förtroendevalda ska kunna känna sig trygga i sitt beslutsfattande i meningen att de inte blir utsatta för någon typ av otillåten påverkan, till exempel hot, hat eller våld. Om det ändå sker ska kommunen hjälpa och stödja den som blivit utsatt.

Hot, hat eller våld mot förtroendevalda ska aldrig tolereras. Att ta på sig ett förtroendeuppdrag innebär inte att man får tåla mer än andra i samhället. Det är viktigt att normerna inte förskjuts av vad som är acceptabelt eller inte, för då ökar risken att förtroendevalda till exempel avstår att driva känsliga frågor eller att följa sin egen övertygelse i kontroversiella avgöranden. I förlängningen försvårar det rekryteringen av förtroendevalda och urholkar demokratin.

2. Fördelning av ansvar

Förtroendevalda med ett arvode om minst 20 % omfattas av kommunallagens bestämmelser om stärkt skydd för vissa förtroendevalda. Kommunen ska vidta alla åtgärder som behövs för att förebygga att en sådan förtroendevald utsätts för ohälsa eller olycksfall till följd av hot och våld.

Bräcke kommun har som arbetsgivare att följa det lagstadgade arbetsmiljöansvaret, vilket bland annat ställer krav på att förebygga hot och våld i de anställdas arbetsmiljö och att ge stöttning om någon ändå drabbas. Förtroendevalda är inte formellt sett anställda och omfattas därmed inte av arbetsmiljölagstiftningen (1 kap 2 § 1 st).

Mot bakgrund av detta har Bräcke kommun tagit fram denna riktlinje. Riktlinjen tydliggör vilket ansvar som ligger på Bräcke kommun, den förtroendevalda och det enskilda partiet.

2.1 Bräcke kommun

Bräcke kommun ansvarar för att:

- Utbilda förtroendevalda som omfattas av kommunallagens bestämmelser om stärkt skydd,
- Bistå i genomförande av riskanalyser för ovanstående förtroendevalda,
- Ge rådgivning och stöd till utsatta,
- Ta emot, dokumentera och administrera incidentrapporter,
- Se till att det finns kontaktvägar upprättade med polis och andra berörda myndigheter.

Dokumentnamn: Riktlinjer för hot, våld och trakasserier som riktar sig mot förtroendevalda

Datum: 2025-07-08

Beslutad av: Kommunstyrelsen § xx/2025

Tidigare beslut: Kommunfullmäktige § 46/2019

2.2 Partierna

Det egna partiets organisation har huvudansvaret för säkerhetsfrågor rörande de förtroendevalda som inte omfattas av bestämmelserna om stärkt skydd för vissa förtroendevalda gällande hot, våld och trakasserier.

- Ska utse säkerhetsansvarig kontaktperson, exempelvis gruppledare i kommunfullmäktige.

2.3 Säkerhetsansvarig kontaktperson i partiet

- Ska se till att dessa riktlinjer blir kända för de förtroendevalda,
- stödja sina medlemmar/förtroendevalda i händelse av hat, hot eller våld,
- vid behov övergripande ansvara för kontakt med polis och kommunens säkerhetssamordnare

2.4 Samtliga förtroendevalda

- Ska vara medvetna om dessa riktlinjer,
- Ska rapportera eventuella incidenter till kommunens säkerhetssamordnare, partiets säkerhetsansvariga kontaktperson samt polisen.

3. Definitioner

3.1 Vissa förtroendevalda

Med viss förtroendevald i denna riktlinje avses person som, vid tidpunkten för händelsen, har ett politiskt uppdrag för sitt parti i Bräcke kommuns fullmäktige, nämnder eller styrelser. Vidare måste den inträffade incidenten ha skett i eller p.g.a. uppdraget i kommunen. Därutöver ska den förtroendevalde ha ett arvode om minst 20 %.

3.2 Förtroendevald

Med förtroendevald i denna riktlinje avses person som, vid tidpunkten för händelsen, har ett politiskt uppdrag för sitt parti i Bräcke kommuns fullmäktige, nämnder eller styrelser. Vidare måste den inträffade incidenten ha skett i eller p.g.a. uppdraget i kommunen.

3.2 Hot

Hot innebär att någon hotar att skada någon person eller dennes egendom. Hot kan även omfatta andra personer, djur eller föremål som har stor betydelse för den som blir utsatt. Hotet kan ske via telefon, sms, e-post, sociala medier, direkt tilltal eller med hjälp av vapen eller annat föremål. För att hotet ska vara brottsligt i laglig mening måste den som blir utsatt uppfatta hotet som allvarligt.

Dokumentnamn: Riktlinjer för hot, våld och trakasserier som riktar sig mot förtroendevalda

Datum: 2025-07-08

Beslutad av: Kommunstyrelsen § xx/2025

Tidigare beslut: Kommunfullmäktige § 46/2019

3.3 Hatbrott

Om ett angrepp beror på gärningspersonens negativa inställning till den drabbades hudfärg, nationella eller etniska ursprung, religionstillhörighet, trosbekännelse eller sexuell läggning är detta klassat som hatbrott och kan leda till straffskärpning vid lagföring. Det är viktigt att detta anges vid en polisanmälan

3.4 Våld

Med våld avses slag, sparkar eller annan typ av fysiskt våld som riktats mot förtroendevalda med anledning av deras uppdrag. Våld är, fysiskt sett, den grövsta formen av otillåten påverkan. Det kan vara våld, till exempel misshandel, mot en förtroendevald, en anhörig eller en kollega. Det kan även handla om våld mot egendom, till exempel skadegörelse.

3.5 Trakasserier

Med trakasserier avses obehagliga telefonsamtal, tecken på kartläggning eller att oönskade varor har beställts i den förtroendevaldes namn i syfte att hämnas eller av annat skäl väcka obehag.

3.6 Otillåten påverkan

Begreppet "otillåten påverkan" omfattar en rad olika handlingar som syftar till att påverka politikerns och tjänstepersoners beslutfattande. När denna typ av brott begås på ett organiserat och systematiskt sätt kan det allvarligt skada det demokratiska systemet.

Otillåten påverkan kan innebära en svår kränkning som kan medföra psykiska eller fysiska skador för den som drabbas. Det är också ett arbetsmiljöproblem och kan vara ett säkerhetsproblem både för den drabbade och kommunen. Otillåten påverkan kan handla om påtryckningar som:

- Trakasserier som till exempel kränkning eller ofredande
- Utpressning eller andra straffbara påtryckningar
- Hot om våld
- Fysiskt våld mot person eller egendom
- Korruption i form av otillbörliga erbjudanden av olika slag

Det är av största vikt att alla hjälps åt med att motverka och förebygga otillåten påverkan så att rättssäkerhet och demokrati inte påverkas.

Polisanmäl alltid otillåten påverkan. Överväg att begära åtkomstskydd av anmälan.

Dokumentnamn: Riktlinjer för hot, våld och trakasserier som riktar sig mot förtroendevalda

Datum: 2025-07-08

Beslutad av: Kommunstyrelsen § xx/2025

Tidigare beslut: Kommunfullmäktige § 46/2019

4. Förebyggande åtgärder för vissa förtroendevalda

Bräcke kommun har för vissa förtroendevalda ett ansvar att systematiskt förebygga och minimera allt sådant som kan leda till ohälsa eller olycksfall. För att förebygga ohälsa eller olycksfall, som kan uppkomma genom hot och våld ska en riskanalys genomföras innan sammankomster. En annan förebyggande åtgärd som Bräcke kommun ansvarar för är utbildning till vissa förtroendevalda så att den vet vad den behöver göra för att undgå riskerna för hot och våld. Det är viktigt att vidta förebyggande åtgärder för att minimera riskerna att utsättas för hot och våld.

4.1 Riskanalys

Det är viktigt att kontinuerligt reflektera och analysera om uppdraget som förtroendevald innebär att denne är utsatt för risker. Det kan göras genom att bedöma eventuella konsekvenser och reaktioner på saker, till exempel beslut som ska fattas eller uttalanden som ska göras. Genom att vara förberedd, medveten kunskapshöjning, samverka och göra aktiva val byggs säkerheten upp.

Tänk på att ha en rutin för besökare, både oanmälda samt bokade besök. Undvik att ta emot okända besökare i enrum. Vid osäkerhet kring situationen eller vid misstanke att något obehagligt kan uppstå, kan mötet genomföras med ytterligare någon närvarande. Se över rummets utformning så att det enkelt går att lämna rummet och vid behov larma om det skulle uppstå en hotfull situation. Följ besökare till och från mötesplatsen och var uppmärksam på kvarglömda saker så som väskor eller liknande. Vid intervjuer med media, försök att välja att ses på en neutral plats.

En riskanalys kan bestå av att ställa dessa frågeställningar:

- Finns någon hotbilda-bedömning utförd av arrangör, polismyndighet eller annan?
- Finns det viktiga lokala personer eller organisationer som samverkan bör ske med?
- Kan mötet/evenemanget dra till sig ett intresse från grupper eller individer som utgör en särskild risk för hot och våld eller på annat sätt kan ha för avsikt att störa mötet?
- Kommer mötet/evenemanget att behandla några särskilt laddade frågor eller är frågorna särskilt laddade i just den aktuella geografiska miljön?
- Kommer det att finnas deltagande personer med en befintlig hotbild som kan överföras på övriga deltagare?
- Kommer det att finnas deltagande personal som har särskilda medicinska behov?
- Finns det andra pågående eller inplanerade aktiviteter (demonstrationer etc.) som kan påverka mötet/evenemanget?
- Har det planerade mötet/evenemanget fått stor medial uppmärksamhet?
- Se över vem eller vilka som har tillträde till platsen, kan det begränsas innan och under mötet?

Dokumentnamn: Riktlinjer för hot, våld och trakasserier som riktar sig mot förtroendevalda

Datum: 2025-07-08

Beslutad av: Kommunstyrelsen § xx/2025

Tidigare beslut: Kommunfullmäktige § 46/2019

- Finns möjlighet att utrymma säkert? Kan en inrymning göras?
- Sammanfatta en riskbedömning och sammanfatta eventuella förslag till åtgärder inför genomförandet.

Genomför riskanalyser kontinuerligt inför möten, sammanträden eller intervjuer för att förebygga att något inträffar.

4.2 Utbildning

Vid varje ny mandatperiod ska förtroendevalda utbildas i frågor som rör hot, våld och trakasserier som riktar mot förtroendevalda. Upprättade riktlinjer och rutiner ska göras kända.

5. Förebyggande åtgärder för samtliga förtroendevalda

För att uppnå bästa effekt i arbetet kring att medvetandegöra förtroendevalda om hur man ska agera vid hot och hat så rekommenderas bl. a följande:

- Kommunen rekommenderar att de förtroendevalda startar alla möten inom respektive parti med en enkel fråga om hur partikamraterna mår och om det hänt något speciellt, med avseende på hot och hat, sedan det senaste mötet
- Kommunen rekommenderar också att någon inom den egna lokala partigruppen utses till att vara stödperson i frågor om hot och våld mot förtroendevalda och som politikern kan vända sig till för stöd och hjälp
- Ytterligare rekommendation är att partierna genomför individsamtal en gång per år ang. frågor om hot och våld mot förtroendevalda. Dessa kan genomföras av gruppledaren eller den som man utsett till kontakt- och stödperson i dessa frågor
- Tänk alltid på samtalstonen med allmänheten och även politiker emellan, både vid de offentliga kommunala mötena och i övrigt
- Sprid fokus – om någon enskild förtroendevald utsätts kan det vara bra att det är flera personer som hjälps åt att besvara kontakter eller bevaka situationen i media, sociala medier, sms, e-post mm. Detta kan man använda som en förebyggande åtgärd. Diskutera gärna detta med säkerhetssamordnaren

Dokumentnamn: Riktlinjer för hot, våld och trakasserier som riktar sig mot förtroendevalda

Datum: 2025-07-08

Beslutad av: Kommunstyrelsen § xx/2025

Tidigare beslut: Kommunfullmäktige § 46/2019

5.1 Säkerhetskontroll

Beslut om säkerhetskontroll fattas av den som är eller ska vara ordförande vid sammanträdet. Enligt lag (2010:294) om säkerhetskontroll ska samråd med polisen och en hotbilda-beslöt göras innan ordföranden beslutar om säkerhetskontroll. Enligt lagen får kommuner och regioner anordna säkerhetskontroll vid sina offentliga sammanträden om det finns anledning att misstänka brott som medför fara för någons liv, hälsa, frihet eller omfattande skadegörelse på egendom i samband med sammanträdet

Det är polisen som beslutar om säkerhetskontrollen ska genomföras av närvarande polis eller om den kan utföras av ordningsvakt. I det fall en säkerhetskontroll genomförs får den omfatta identitetsundersökning av besökande personer till sammanträdet. Vid säkerhetskontrollen eftersöks vapen och andra föremål i väskor, paket och dylikt som kan vara ägnade att komma till användning vid brott. Besökare som inte underkastar sig beslutad säkerhetskontroll får vägras tillträde till sammanträdet och avvisas eller avlägsnas från lokalerna. Samma åtgärder får vidtas mot den som inte följer en uppmaning att lämna vapen eller farliga föremål ifrån sig.

6. Åtgärder vid incidenter

Den lokala polisen har huvudansvaret för skydd av förtroendevalda i kommunen vilket innebär att den polisiära handläggningen av ärenden om hot och våld mot förtroendevalda är en uppgift för Polismyndigheten.

När en förtroendevald blivit utsatt för hot ska kommunens säkerhetssamordnare samt partiets säkerhetsansvarige kontaktperson kontaktas. Den förtroendevalda ansvarar med stöd av säkerhetssamordnare för att en incidentrapport upprättas. Den förtroendevalde ska tillsammans med säkerhetssamordnaren göra en riskbedömning och eventuellt upprätta en handlingsplan.

6.1 Generella akutåtgärder

Generella akutåtgärder då hot- eller våldssituation inträffar:

- Försök lämna den hotfulla situationen/personen och gå därifrån om det är möjligt
- Larma snabbt via telefon 112, personlarm eller ropa på hjälp
- Vid akutsamtal uppger du namn, platsen, skador, hot, drabbade samt telefonnummer man kan nå dig på. Polisen gör en riskbedömning och åtgärder vidtas efter polisens bedömning
- Informera kommunens säkerhetssamordnare och ev. kommundirektör
- Kontakta också partiets säkerhetsansvarige kontaktperson

Dokumentnamn: Riktlinjer för hot, våld och trakasserier som riktar sig mot förtroendevalda

Datum: 2025-07-08

Beslutad av: Kommunstyrelsen § xx/2025

Tidigare beslut: Kommunfullmäktige § 46/2019

6.2 Omedelbara åtgärder

- Spara all dokumentation om hot eller trakasserier du utsatts för och som kan användas som bevismaterial. Vid hot via sociala medier ska en "print screen" göras och bilden sparas
- Notera, om det är möjligt, kontaktuppgifter till personer som hört eller sett vad som hänt
- Kontakta säkerhetssamordnaren som vid behov kontaktar polisen för samråd.
- Den utsatte med stöd av säkerhetssamordnare ansvarar för att en incidentrapport upprättas.

6.3 Polisanmälan

Grundregeln är att brott ska polisanmälas och polisen ska utreda dessa. Om någon blir utsatt för hot, våld eller trakasserier är det därför viktigt att en polisanmälan görs. Det är alltid den som drabbas som avgör om en polisanmälan ska göras. En anmälan ger polisen betydligt större möjligheter att förhindra att gärningspersonen upprepar brott samt möjliggör att personen kan lagföras. Till polisen ska du som förtroendevald uppge att du har uppdrag som förtroendevald.

Detta för att det inom polisen finns en specifik demokrati- och hatbrottsgrupp som utreder dessa brott. De är särskilt utbildade och har en särskilt utsedd åklagare kopplad till sig.

Kom ihåg – Alla händelser behöver inte polisanmälas, men samtliga händelser ska rapporteras.

Förtroendevalda har lagstadgad rätt att begära att polisanmälan blir åtkomstskyddad. Detta innebär att endast de tjänstemän vid polisen som är berörda och arbetar med ditt ärende kan ta del av innehållet.

6.4 Stöd i rättsprocessen

Den som drabbas av hot, våld eller trakasserier har i de allra flesta fall rätt att ta med en stödperson vid besök hos polisen. Den drabbade bestämmer själv vem som ska vara stödperson. Det kan exempelvis vara en vän, en arbetskollega, en tjänsteperson eller någon från en brottsoffer- eller kvinnojour.

Den som drabbas kan även i rättsprocessen få ett målsägandebiträde, ofta en advokat, som hjälper den drabbade. Målsägandebiträdet utses av domstolen och om det beviljas är det kostnadsfritt. Målsägandebiträdet ger stöd under hela den juridiska processen genom att ta tillvara den drabbades intressen som brottsoffer t ex genom skadeståndstalan.

Eventuellt önskemål om målsägandebiträde ska framföras till polis eller åklagare.

Dokumentnamn: Riktlinjer för hot, våld och trakasserier som riktar sig mot förtroendevalda

Datum: 2025-07-08

Beslutad av: Kommunstyrelsen § xx/2025

Tidigare beslut: Kommunfullmäktige § 46/2019

6.5 Skydd för hotade

Polismyndigheten har brottsoffersamordnare som arbetar med stöd och kan erbjuda åtgärder för hotade som behöver skydd. Polisen bedömer hur stort behovet av skydd är och vilken skyddsåtgärd man beslutar att vidta i det enskilda fallet. Exempel på detta är rådgivning, bevakning och olika tekniska hjälpmedel.

Stödsamtal kan, om behov uppstår, i rimlig utsträckning erbjudas via kommunens befintliga upphandlade kanaler. Kontakta personalfunktionen för samråd och bedömning. En förutsättning för att kommunen ska kunna erbjuda detta stöd är att händelsen är polisanmäld av den drabbade.

6.6 Viktiga telefonnummer

KONTAKTER - vid våld, hot och hat mot förtroendevalda

Kontakta någon/några av nedan:

Akut	112
Inte akut	114 14
Säkerhetssamordnare	0693-161 51 eller 070-3751622

6.7 Kom ihåg - När en incident har ägt rum

- Rapportera incidenten till säkerhetssamordnaren
- Dokumentera incidenten så noggrant som möjligt
- Polisanmäl vid misstanke om brott
- Upprätta, med stöd av säkerhetssamordnaren, en incidentrapport
- Undersök behov av stöd – kan tillgodoses i rimlig mån
- Återkoppling till den utsatte och följ upp händelsen

6.8 Återkoppling till den utsatte

När en incident har inträffat är det viktigt att det efter en tid sker återkoppling till den utsatte och att händelsen följs upp. Det är säkerhetssamordnaren som ansvarar för att återkoppling och debriefing sker med den utsatte förtroendevalda. Formerna och omfattningen av återkopplingen bestäms tillsammans med den utsatta förtroendevalda.

Dokumentnamn: Riktlinjer för hot, våld och trakasserier som riktar sig mot förtroendevalda

Datum: 2025-07-08

Beslutad av: Kommunstyrelsen § xx/2025

Tidigare beslut: Kommunfullmäktige § 46/2019

7. Revidering och utvärdering

Denna riktlinje anger hur Bräcke kommun ska arbeta med hot, hat och trakasserier mot förtroendevalda. För att säkerställa att arbetssättet är funktionellt bör riktlinjen utvärderas och revideras varje mandatperiod. Staben ansvarar för att utvärdera och revidera denna riktlinje